

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Landstinget. № 68.

Tredie Session.

52de Møde.

Torsdagen den 8de Januar.

(Forts.)

Ordføreren (fortsat): Den anden Hovedbetragtning, med hvilken Udvalgets Fleertal har fundet sig foranlediget til at møde Forslaget, er den, at det berører Kirkerne og de geistlige Embedsmænds Retstillings paa en meget indgribende Maade, deels ved at stille Kirkerne Indtægter paa en mindre betryggende Fod og deels ved at gjøre en radical Forandring i Præsternes Lønningsmaade, og det uden at der er givet Kirken Leilighed til paa den Maade, som Grundloven giver den Udfigt til i dens 80de Paragraph, at have Stemme i saa vigtige Anliggender, idet Kirken jo endnu ikke har faaet den Forfatning, der er lovet den, og fremdeles uden at disse vigtige Anliggender, der gribe saa dybt ind baade i de offentlige Interesser og i de private Retforhold, ere blevne drøftede tilbørligt af det vedkommende Ministerium, og endelig, uden at der i Lovforslaget foreligger Garantier, som vi paa ingen Maade kunne finde saa fyldestgjørende, at vi i saa Henseende tør driste os til at tilraade saadanne Foranstaltninger.

Det tredie Hovedsynspunkt, hvorfra Udvalget er gaaet ud, er det, at man erindrer imod dette Lovforslag, at det griber stærkt ind i de privatretlige Forhold, og det paa en saadan Maade, som maa vække grundet Tvivl om, hvorvidt Grundlovens § 87 derved vilde være efterkommet. Grundlovens § 87 byder fuldstændig Erstatning, naar man indlader sig paa saadanne Indgreb i de bestaaende Forhold, og en saadan fuldstændig Erstatning have vi ikke funnet overbevise os om, at Lovforslaget giver de Vedkommende Udfigt til. Det vil erindres, navnlig, at Eierne af Konge- og Kirketien-derne skulle tage Statsobligationer, uopfige-

lige, ja, endogsaa lydende paa en lavere Rente end den almindelige Rente i Landet. Paa den anden Side vilde Forslaget medføre, at Tiendeyderne vilde faae en forøget Byrde i en meget lang Række af Aar og derimod kun have Udfigt til, ligeledes efter en meget lang Række af Aar, at vinde en Fordeel for deres Eiendoms, hvilken Fordeels Værd i Forhold til mange Aars Byrder er meget tvivlsom, og i Særdeleshed tvivlsom for den uformunde Mand. Maatte det nu imidlertid være Tilfældet, at Lovforslaget endogsaa blot i Forhold til Grundlovens Principer i den nævnte Paragraph er tvivlsomt, saa ligger der allerede en stor Betænkelse ved at gaae ind paa det. Jeg troer virkelig, at den senere Tid har medført saa mange Aflysninger og saa mange Taxationer i Forbindelse med disse Aflysninger, at det snart kan forstyrre Hovedet paa Folk, og at det navnlig kan være Tilfældet, at det meget kan rokke Tilliden til Eiendomsforholdene i Landet. Det er en Betragtningssmaade, som man vistnok ikke bør tabe af Sigte, og, er der saaledes grundet Tvivl, om man ikke i denne Henseende vilde træde Retfærdigheden for nær med Hensyn til Eiendomsforholdene, skal man vel vogte sig for at gjøre det.

Sluttelig formener Fleertallet i Udvalget, at det i ethvert Tilfælde vilde være ubestemt, liget at gaae ind paa Spørgsmaalet om denne Aflysning, naar man henseer til, at der foreligger en anden Foranstaltning, som absolut maa gaae forud og som vil medtage flere Aar, nemlig den Foranstaltning, at virke til, at Naturaltien den gaaer over til faste Afgifter, forsaavidt dette ikke er tilendebragt. Der er en Virkekreds, hvorpaa Legislaturen kan rette sin Opmærksomhed, og der tabes Intet i Tid ved for Diebliffet at indskrænke sig dertil. Lad de Aar saa gaae hen, hvis Rigsdagen og Regjeringen billiger en Lov i denne Retning, jeg